

KÖZLEMÉNYEK

Elhunyt Poroszlai Ildikó,

régész, muzeológus, a százhalombattai Matrica Múzeum igazgatója, a magyarországi kísérleti régészeti kutatások úttörő egyénisége.

Poroszlai Ildikó 1955. október 7-én Debrecenben született. A debreceni Tóth Árpád Gimnázium angol tagozatán érettségizett. 1980-ban szerezte meg első diplomáját az ELTE BTK történelem-néprajz szakán, majd második diplomáját régészetből ugyan azon az egyetemen 1982-ben.

A Százhalombattára 1984-ben került, ahol a kis amatőr helytörténeti gyűjteményre alapozva azonnal nekilátott a „Matrica” Múzeum létrehozásához. A múzeum a látogatók számára 1987-ben nyitotta meg kapuit, a kor egyik legkorszerűbb helytörténeti kiállításával. A magas színvonalú szakmai munka eredménye, hogy a nyitást követő első évtől kezdve, évente általában 3-4 időszak kiállítás tekinthető meg a múzeumban, és a szakmai - elsősorban régészeti és néprajzi - gyűjtemény tetemesen megnövekedett.

Poroszlai Ildikó nevéhez kötődik Magyarország első őskori szabadtéri múzeumának, a százhalombattai Régészeti Parknak a létrehozása is. A Parkban tudományos kísérleti és környezeti régészeti programokat indított el. Irányította azokat a rekonstrukciós programokat, melyek eredményeként ma a Régészeti Parkban 7 őskori ház, gazdasági épületek, kemencék találhatóak, a munkálatokban maga is tevékenyen részt vett. A Park első legnagyobb méretű beruházásának, a vaskori halomsír *in situ* rekonstrukciójának és bemutatásának megálmodója, létrehozásának vezetője. A Régészeti Park egyik fő feladatának a kísérleti régészet el- és megismertetését tartotta.

Olyan programokat tervezett és kivitelezett, mint például az őskori házak eredeti ásatási tapasztalatokra alapozott építési rekonstrukciói, eredeti technológiák felhasználásával végzett kerámia-készítési, gabona-termesztési és bronzöntési kísérlet, textilfestési kísérletek stb. A tudományos oktatói programok mellett nagyon fontosnak tartotta a látogatók és főleg az iskolások ismeretanyagának növelését, modern és hagyományos adathordozókon, CD-ROM, munkafüzet megjelentetésével, előadások és komoly múzeumpedagógiai programok kidolgozásának szorgalmazásával.

A színvonalas szakmai munka érdekében fő céljai közé tartozott a hazai és nemzetközi kapcsolatok építése, tudományos kutatómunka, hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétel,

könyvek, kiadványok, szóróanyagok szerkesztése, kiadása, publikációk készítése.

A Pulszky Társaságnak, annak megalakulásától tagja, az azon belüli „Kismúzeumi” tagozat megalakítója és vezetőségi tagja.

1998 – 2002 között a holland-magyar kormányközi kapcsolat keretein belül az ún. MATRA program „kismúzeumi vezetők managementje” project egyik tréner és koordinátora volt.

1996 óta a svéd-magyar tudományos együttműködés egyik vezetője.

Eredményere az archeometriai kutatások számos területén támaszkodunk. Munkája, irányítása, út- és példamutatása felejtethetetlen és pótolhatatlan.

Válogatás Poroszlai Ildikó régészeti, muzeológiai archeometriai munkásságából

1982 Késő bronzkori edény-depot lelet Debrecenből. DDMÉ 1982. 75-100.

1986 Bronzleletek Szolnok megyéből, Arch. Ért. 112, 215-220.

1988 Preliminary report about the excavation at Nagykörös-Földvár (Vatya culture). CommArchHung 1988, 29-39.

1988 Őskori lelőhelyek a Jászság nyugati felén, SzMMÉ 1984-1988, 13-28.

1990 Vatai urnatemető Százhalombattán. ArchÉrt 117. 1990. 203-214.

1991 Bronzkori lelőhely ásatása Dabason, Studia Comitatus 21. 149-170.

1992 Bölske-Vörösgyűrű, In: *Bóna, I.-Raczky P. eds.: Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell-Siedlungen an Donau und Theiss.* Frankfurt-am-Main, 141-146.

1992 Százhalombatta-Földvár, In: *Bóna, I.-Raczky P. eds.: Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell-Siedlungen an Donau und Theiss.* Frankfurt-am-Main, 153-156.

1992 Nagykörös-Földvár. In: *Bóna, I.-Raczky P. eds.: Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell-Siedlungen an Donau und Theiss.* Frankfurt-am-Main, 156-159.

1992 Bölske-Vörösgyűrű. Egy tell-telep rétegviszonyai, településtörténete, edényművészete. Bölcsészdoktori értekezés. ELTE, Bp.1992.

1993 Százhalombatta bronzkori története. In: Poroszlai szerk.: 4000 év a 100 halom városában. Százhalombatta, 1993.

- 1996 Excavations in the Bronze Age earthwork in Százhalombatta between 1989 and 1993. In: *Excavations at Százhalombatta 1989-1995*. Százhalombatta. 5-15.
- 1996 Ásatások a százhalombattai bronzkori földvárban 1989-1993. 5-16. In: Poroszlai szerk.: *Ásatások Százhalombattán 1989-1995*. Százhalombatta, 1996.
- 1997 Ein archaologischer Park in százhalombatta/Ungarn. *Das Altertum*, 1997, Vol.43. 59-68.
- 1998 Százhalombatta története/History of Százhalombatta – Kiállításvezető/Guide to the exhibition, Szerkesztette/Edited by Poroszlai Ildikó-Vicze Magdolna. Százhalombatta.
- 1998 Százhalombatta, 115.sz. halomsír feltárása, konzerválása, bemutatója. Szerk: Poroszlai Ildikó. Százhalombatta.
- 1998 Egy bronzkori ház rekonstrukciója ásatási adatok alapján, In: Százhalombattai Oktató Napok. Százhalombatta.
- 1998 Aspects of Bronze Age tells in Hungary. In: XIII International Congress of Prehistoric and Protohistoric Sciences. Forli, Italia. A.B.A.C.O. 1998, 183-193.
- 1999 Régészeti park létrehozása és működtetése Százhalombattán / Archaeological Park in Százhalombatta. *Savaria. Pars Archaeologica* 24/3. (1999) 425-435.
- 1999 Archaeological Park in Százhalombatta. In: E. Jerem-I. Poroszlai ed.,: *Archaeology of the Bronze and Iron Age. Proceedings of the International Archaeological conference Százhalombatta, 3-7 October 1996*. Archaeolingua 1999. 377-387.
- 1999 Százhalombattai Oktató Napok 1998, I. Kísérleti Régészet. Szerk: Poroszlai Ildikó-Vicze Magdolna. Százhalombatta.
- 1999 Archaeology of the Bronze and Iron Age. Proceedings of the International Archaeological Conference Százhalombatta, 3-7 October 1996, Edited by Erzsébet Jerem-Ildikó Poroszlai. Budapest.
- 2000 Die Grabungen in der Tell-Siedlung von Bölske-Vörösgyűrű (Kom. Tolna) (1965-1967). *Acta Archaeologica* 51, 111-145.
- 2000 Alternative presenting the past. In: *Kadrow, S. ed.: A Turning of Ages. Jubilee Book dedicated to Professor Jan Machnik on his 70th Anniversary*. Krakow, 429-442.
- 2000 Excavation campaigns on the Bronze Age tell site Százhalombatta-Földvár, I. 1989-1991. II. 1991-1993. In: Poroszlai-Vicze ed., *SAX Annual Report I*.
- 2000 Százhalombatta bronzkori története a legújabb ásatások tükrében: SAX project és előzményei. *KMMK* 7. 99-118.
- 2000 Százhalombatta Archaeological Expedition SAX Annual Report 1. Edited by Ildikó Poroszlai-Magdolna Vicze. Matrica Múzeum.
- 2002 A Plastic ornamented vessel from Százhalombatta-Földvár, *Bup Rég. XXXVI*, 281-290.
- 2002 Experimental results from the Százhalombatta Archaeological Park, In: *BAR International Series* 1043 (I), 2002. 243-248.
- 2003 Kora- és középső bronzkori tell-kultúrák. Erődített központok a Duna mentén. In: *Magyar Régészet az ezredfordulón. NKÖM, Budapest*. 141, 142, 151-155.
- 2003 Régészeti emlékek helyreállítása, bemutatása: régészeti parkok, kísérleti régészet. In: *Magyar Régészet az ezredfordulón. NKÖM, Budapest*. 429-432.
- 2003 Changes in the 3rd millenium BC. The dawn of a new period. Tell cultures of the Early and Middle Bronze Age. Fortified centers along the Danube. In: *Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium, Budapest*, 141, 142, 151-155.
- 2003 The conservation and exhibition of archaeological remains: Archaeological Parks and Experimental Archaeology. In: *Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium, Budapest*, 432-435.
- 2004 Százhalombatta története az őskortól napjainkig. A „Matrica” Múzeum állandó kiállításának katalógusa. Szerk.: Poroszlai Ildikó-Vicze Magdolna. Százhalombatta.
- 2004 - Vicze, M. Methodological background of a modern tell excavation in Hungary: SAX Project: Százhalombatta Archaeological Expedition. In: J. Batora – V. Furmanek – L. Veliačik (Hrsg.) *Einflüsse und Kontakte Alteuropaischer kulturen. Festschrift für Jozef Vladar zum 70. Geburtstag*. Nitra, 231-240.
- 2004 - Vicze, M (eds) Százhalombatta Archaeological Expedition. Report II. Matrica Múzeum.
- 2004 - Füköh, D. – Vicze, M. Use of Informatics at the Százhalombatta tell excavation. *Archaeolingua*, in print.

Vicze Magdolna